

Grant Thornton

An instinct for growth™

Финансиски извештаи и Извештај на независните
ревизори

Штедилница Фулм, Доо Скопје

31 декември 2011 година

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за сеопфатната добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7

Grant Thornton

An instinct for growth™

Извештај на независните ревизори

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 v-1/7
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (2) 3214 700
F +389 (2) 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

До Раководството и Единствениот Содружник на

Штедилница Фулм Доо, Скопје

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Штедилница Фулм Доо, Скопје (“Штедилницата“) составени од Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2011 година, Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 56.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи согласно Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои не содржат материјално значајни грешки како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да дадеме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално значајни грешки во финансиските извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Штедилницата со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Штедилницата. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека наведените финансиски извештаи, во сите материјални аспекти, ја претставуваат објективно финансиската состојба на Штедилницата на ден 31 декември 2011 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува, во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување.

Grant Thornton

Скопје,
17 февруари 2012 година

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешки	(000 мкд)	
		Година што завршува на 2011	31 декември 2010
Приходи од камата		34,317	37,052
(Расходи) за камата		(10,583)	(11,587)
Нето приходи по камати	6	23,734	25,465
Приходи од провизии и надомести		1,572	1,519
(Расходи) за провизии и надомести		(416)	(377)
Нето приходи од провизии и надомести	7	1,156	1,142
Нето-приходи / (расходи) од курсните разлики	8	-	152
Останати оперативни приходи	9	835	594
Оперативни приходи		835	746
(Расходи) од оштетување, нето	10	(981)	(2,163)
Трошоци за вработените	11	(11,834)	(11,613)
Амортизација и депрецијација	12	(822)	(771)
Останати оперативни расходи	13	(11,591)	(12,109)
Оперативни (расходи)		(25,228)	(26,656)
Добивка пред оданочување		497	697
Даночен расход	14	(231)	(166)
Добивка за годината		266	531
Останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупна сеопфатна добивка		266	531
Нето добивка за Единствениот Содружник на Штедилницата		266	531
Вкупна сеопфатна добивка за Единствениот Содружник на Штедилницата		266	531

Извештај за финансиската состојба

	Белешки	2011	(000 мкд) На 31 декември 2010
Средства			
Парични средства и парични еквиваленти	15	34,070	35,820
Кредити на и побарувања од банки	16	16,079	16,076
Кредити на и побарувања од комитенти	17	168,895	162,429
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	18	25,876	18,860
Побарувања за данок на добивка (тековен)	22	-	39
Останати побарувања	19	347	295
Нематеријални средства	20	1,068	1,034
Недвижности и опрема	21	767	647
Вкупно средства		247,102	235,200
Обврски			
Депозити на комитенти	23	147,070	131,673
Обврски по кредити	24	8,801	11,639
Поседна резерва и резервирања	25	202	282
Обврски по основ на данок на добивка	22	56	-
Останати обврски	26	1,365	2,264
Вкупно обврски		157,494	145,858
Капитал			
Запишан капитал	27	75,607	75,607
Резерви		13,735	13,204
Нераспределена добивка		266	531
Вкупно капитал и резерви		89,608	89,342
Вкупно обврски и капитал и резерви		247,102	235,200

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Единствениот содружник на Штедилницата на 27 јануари 2012 година и потпишани од:

Управител
Елеонора Згоњанин Петровиќ

Координатор за
финансии
Јованка Тодорова

Координатор за
финансии
Сашо Павловски

Извештај за промените во капиталот

	Запишан капитал	Законски резерви	Нераспределена добивка	(000 мкд) Вкупно
На 1 јануари 2011 година	75,607	13,204	531	89,342
Распределба на нераспределна добивка	-	531	(531)	-
<i>Трансакции со сопствениците</i>	-	531	(531)	-
Добивка за годината	-	-	266	266
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-
<i>Вкупно сеопфатна добивка</i>	-	-	266	266
На 31 декември 2011 година	75,607	13,735	266	89,608
На 1 јануари 2010 година	75,607	11,878	1,326	88,811
Распределба на нераспределна добивка	-	1,326	(1,326)	-
<i>Трансакции со сопствениците</i>	-	1,326	(1,326)	-
Добивка за годината	-	-	531	531
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-
<i>Вкупно сеопфатна добивка</i>	-	-	531	531
На 31 декември 2010 година	75,607	13,204	531	89,342

Финансиски извештаи
31 декември 2011 година

Извештај за паричните текови

		(000 мкд)	
		Година што завршува на	
	Белешки	2011	31 декември 2010
Парични текови од оперативни активности			
Добивка пред оданочување		497	697
Корегирано за:			
Амортизација на нематеријални средства		403	256
Депрецијација на недвижности и опрема		419	515
Продажба на недвижности и опрема		-	(74)
Приходи од камата		(34,317)	(37,052)
Расходи за камата		10,583	11,587
<i>Загуби поради оштетување на финансиски средства, нето</i>		981	2,163
дополнително резервирање поради оштетување		15,250	17,974
ослободено резервирање поради оштетување		(14,269)	(15,811)
<i>Посебна резерва</i>		(80)	282
дополнително резервирање поради оштетување		-	327
ослободено резервирање поради оштетување		(80)	(45)
Останати корекции		(37)	(7)
Наплатени камати		34,398	37,319
Платени камати		(10,640)	(11,686)
Добивка од оперативни активности пред промените во деловната актива		2,207	4,000
<i>(Зголемување)/намалување на деловната актива:</i>			
Кредити на и побарувања од банки		-	6,000
Кредити на и побарувања од комитенти		(7,600)	(4,084)
Останати побарувања		(50)	(31)
Депозити на комитенти		15,444	(22,525)
Останати обврски		(866)	595
Нето паричен тек од оперативни активности пред оданочување		9,135	(16,045)
<i>(Платен)/поврат на данок на добивка</i>		(136)	(55)
Нето паричен тек од оперативни активности		8,999	(16,100)
Паричен тек од инвестициони активности			
<i>(Вложувања) во хартии од вредност</i>		(7,016)	-
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност		-	15,350
<i>(Набавка) на нематеријални средства</i>		(437)	(700)
<i>(Набавка) на недвижности и опрема</i>		(539)	(114)
Приливи од продажба на недвижности и опрема		-	74
Нето паричен тек од инвестициони активности		(7,992)	14,610
Паричен тек од финансиски активности			
<i>(Отплата) на кредити</i>		(2,828)	(2,264)
Нето паричен тек од финансиски активности		(2,828)	(2,264)
Промена на исправката на вредност на паричните средства и паричните еквиваленти		71	(32)
Нето намалување на паричните средства и паричните еквиваленти		(1,750)	(3,786)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари		35,820	39,606
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	15	34,070	35,820

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

Штедилница ФУЛМ Доо, Скопје (во понатамошниот текст “Штедилницата“) е Друштво со ограничена одговорност основано и со седиште во Република Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е ул. “Мито Хаџивасилев-Јасмин“ бр 48, Скопје, Република Македонија.

Штедилницата е регистрирана во Република Македонија за вршење на кредитни и депозитни активности во земјата, во согласност со македонската законска регулатива, и работи според принципите на ликвидност, сигурност на пласманите и профитабилност.

Финансиските услуги на своите депоненти Штедилницата ги нуди преку Централата во Скопје и 5 филијали, и тоа: филијала “Муртино“ во Струмица, филијала “Полог“ во Тетово, филијала “Тиквешија“ во Кавадарци, филијала “Битола“ во Битола и филијала “ЈСП“ во Скопје, како и преку својот шалтер во Автокоманда.

Вкупниот број на вработени на 31 декември 2011 година е 21 лице (2010: 21 лице).

1.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ) издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди. Финансиските извештаи се подготвени врз основ на методот на набавна вредност.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Штедилницата да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 1.3.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)****Основа за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)**

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

1.2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани периоди, освен доколку не е поинаку наведено.

1.2.1 Промени на сметководствените политики и обелоденувања**а) Усвојување на подобрувањата на МСФИ во 2010 година**

Со подобрувањата на МСФИ во 2010 година направени се неколку мали измени на одреден број на МСФИ. Единствената измена релевантна за Штедилницата се однесува на МСС 1 Презентирање на финансиски извештаи. Штедилницата претходно го презентираше усогласувањето на секоја компонента од останата сеопфатна добивка во извештајот за промените во капиталот. Штедилницата сега ги презентира овие усогласувања во белешките кон финансиските извештаи, како што е дозволено со измената. Ова ја намалува можноста од повторување на обелоденувањата и појасно ги презентира целокупните промени во капиталот. Споредбените податоци од предходните периоди се прикажани соодветно.

б) Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Штедилницата

На датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, одредени нови стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди се издадени од страна на ОМСС, но сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Штедилницата.

Раководството предвидува дека сите релевантни објави ќе бидат применети во сметководствените политики на Штедилницата во првиот период кој почнува по датумот на стапување во сила на објавата. Информациите за новите стандарди, измени и толкувања релевантни за финансиските извештаи на Штедилницата подетално се презентирани подолу. Одредени нови стандарди и толкувања исто така се издадени, но не се очекува да имаат материјално влијание врз финансиските извештаи на Штедилницата.

МСФИ 9 Финансиски инструменти (МСФИ 9)

ОМСС има за цел целосно да го замени МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење. МСФИ 9 се објавува во фази. До денес, се издадени поглавјата кои се однесуваат на признавање, класифицирање, мерење и депризнавање на финансиските средства и обврски. Овие поглавја стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Останатите поглавја кои се однесуваат на оштетување и сметководство за хеџинг сеуште се во процес на развој.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)**

**Сметководствени политики (продолжува)
Промени во сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)**

Раководството на Штедилницата сеуште го нема проценето влијанието на овој нов стандард врз финансиски извештаи на Штедилницата. Сепак, Раководството не очекува имплементација на МСФИ 9 се додека сите негови поглавја не бидат издадени, кога ќе може целосно да се проценат влијанието на сите настанати измени.

Стандарди за консолидација

Пакетот на стандарди за консолидација стапува на сила за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Информациите за овие нови стандарди подетално се презентирани подолу. Раководството на Штедилницата сеуште го нема проценето влијанието на овие нови и ревидирани стандарди.

МСФИ 10 Консолидирани финансиски извештаи (МСФИ 10)

МСФИ 10 го заменува МСС 27 Консолидирани и поединечни финансиски извештаи (МСС 27) и ПКТ 12 Консолидација - Ентитети со посебна намена. Овој стандард ја ревидира дефиницијата за контрола како и придружното упатство за идентификување на учество во подружница. Сепак, барањата и механизмите на консолидација и сметководство за неконтролирани учества и измени во контролата остануваат непроменети.

МСФИ 11 Заеднички Ангажмани (МСФИ 11)

МСФИ 11 го заменува МСС 31 Учества во заеднички вложувања (МСС 31). Со овој стандард се усогласува сметководството од страна на вложувачите со нивните права и обврски согласно заедничкиот ангажман. Покрај тоа, можноста во МСС 31 за примена на пропорционална консолидација на заеднички вложувања е елиминирана. МСФИ 11 бара примена на методот на главнина, кој моментално се користи за вложувања во придружени ентитети.

МСФИ 12 Обелоденување на Учество во осигурувањето на осигурувањето (МСФИ 12)

МСФИ 12 ги интегрира и усогласува барањата за обелоденување за различни типови на вложувања, вклучувајќи ги и неконтролираните структурирани ентитети. Воведува нови барањата за обелоденување за ризици на кои ентитетот е изложен како резултат на неговата поврзаност со структурирани ентитети.

Последователни измени на МСС 27 и МСС 28 Вложувања во придружени ентитети и заеднички вложувања (МСС 28)

МСС 27 сега исклучително се однесува на поединечни финансиски извештаи. МСС 28 ги воведува вложувањата во заеднички вложувања во својот делокруг. Сепак, методот на главнина останува непроменет.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)

Сметководствени политики (продолжува)
Промени во сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)

МСФИ 13 Мерење на објективна вредност (МСФИ 13)

МСФИ 13 нема влијание на тоа кои ставки е потребно да бидат мерени по објективна вредност, но ја појаснува дефиницијата за објективната вредност и дава упатство и подобрени обелоденувања за мерење по објективна вредност. Ова е применливо за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Раководството на Штедилницата сеуште не го проценило влијанието на овој нов стандард.

Измени на МСС 1 Презентирање на финансиски извештаи (Измени на МСС 1)

Измените на МСС 1 бараат ентитетот да ги групира ставките презентирани во останата сеопфатна добивка во оние кои, во согласност со останатите МСФИ: (а) нема да бидат рекласифицирани последователно во добивки или загуби и (б) ќе бидат рекласифицирани последователно во добивки или загуби кога одредени услови се исполнети. Ова е применливо за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јули 2012 година. Раководството на Штедилницата очекува да настанат измени во сегашното презентирање на ставки во останата сеопфатна добивка, но сепак, тоа нема да влијание на мерењето или признавањето на таквите ставки.

Измени на МСС 19 Користи за вработените (Измени на МСС 19)

Измените на МСС 19 вклучуваат одреден број на целни подобрувања во Стандардот. Воглавно промените се однесуваат на планови за дефинирани користи. Тие:

- го отстрануваат “методот коридор” и бараат ентитетите да ги признаат сите добивки и загуби кои настануваат во период на известување
- го рационализираат презентирањето на промените во планот на средства и обврски
- ги зајакнуваат барањата за обелоденување, вклучувајќи ги и информациите за карактеристиките на плановите за дефинирани користи и ризици на кои ентитетите се изложени преку учество во истите.

Измените на МСС 19 стапуваат во сила за финансиските години кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Раководството на Штедилницата сеуште не го проценило влијанието на ревидираниот стандард за финансиски извештаи на Штедилницата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)

Сметководствени политики (продолжува)

1.2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во добивките и загубите во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2011	31 декември 2010
1 УСД	47.5346 Денари	46.3140 Денари
1 ЕУР	61.5050 Денари	61.5050 Денари
1 ЦХФ	50.5964 Денари	49.3026 Денари

1.2.3 Пребивање (нетирање)

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Извештајот за финансиската состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено.

1.2.4 Приходи и расходи по камати

Приходите и расходите по основ на камати се признаени во тековните добивки и загуби за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методата на ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапката што точно ги дисконтира очекуваните приливи во текот на проценетиот век на употреба на финансиското средство, или, доколку е соодветно, во пократок период за нето евидентираната вредност на финансиските средства или финансиска обврска.

1.2.5 Приходи од надомести и провизии

Провизиите и надоместоците, со исклучок на надоместоците за одобрување на кредити и надоместите за управување со одобрени кредити и трансфер на средства, се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Надоместоци за одобрување на кредити и надоместите за управување со одобрени кредити и трансфер на средства се разграничуваат и амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методата на ефективната каматна стапка. Надоместоците за издавање на обрасци за кредит, за разгледување на кредит и кредитна анализа се признаваат на пресметковна основа во моментот кога се врши услугата.

Сметководствени политики (продолжува)

1.2.6 Приходи и расходи од курсни разлики

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)**

Нето приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од порамнување на трансакциите во странска валута, како и од вреднување на средствата и обврските во странска валута се вклучени во добивките и загубите во периодот кога тие настануваат.

Превземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се преведуваат во Денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

1.2.7 Финансиски средства

Финансиските средства се класифицираат во следните категории: кредити и побарувања, финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на иницијалното признавање.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Штедилницата одобрува пари или услуги директно на комитенти и се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување и хартии од вредност според објективна вредност преку добивки или загуби определени како такви при почетното признавање. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Штедилницата нема средства класифицирани во оваа категорија на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни средства, кои се било класифицирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Штедилницата нема средства класифицирани во оваа категорија на датумот на Извештајот за финансиската состојба.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)**

Хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање се кракорочни државни записи во домашна валута и со валутна клаузула издадени од Министерството за финансии во име на Владата на Република Македонија. Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Штедилницата има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Штедилницата продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба.

Иницијално признавање и депривирање

Набавките и продажбите на финансиските средства расположливи за продажба и оние кои се чуваат до доспевање се евидентираат на датумот на купувањето - датум на кој што Штедилницата има обврска да го купи или продаде средството. Кредитите се признаваат кога готовината се авансира на позајмвачите. Финансиските средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, иницијално се признаваат по објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Штедилницата ги пренела значително сите ризици и користи од сопственост.

Последователно мерење

По почетното признавање, Штедилницата ги мери финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, и расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на Извештајот за финансиската состојба.

Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Штедилницата ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

**Сметководствени политики (продолжува)
Финансиски средства (продолжува)**

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)**

Реализираните добивки и загуби како и нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат.

Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од оштетување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите.

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

**1.2.8 Оштетување на финансиски средства
Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност**

На секој датум на известување, Штедилницата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба“) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Критериумите што Штедилницата ги користи при утврдување на постоењето објективен доказ за загуба од оштетување, вклучуваат:

- Информација за финансиска потешкотија на клиентот;
- Ревидирање на кредитната способност на клиентот;
- Непочитување на договорните обврски или услови;
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот;
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање;
- Отпочнување на стечајни постапки и;
- Намалување на вредноста на дадените гаранции - колатерал;
- Влошување на национални или локалните економски услови кои влијаат на плаќањето на обврските на клиентите.

**Сметководствени политики (продолжува)
Оштетување на финансиски средства (продолжува)**

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)**

Штедилницата врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна основа за поединечно значајни финансиски средства, како и поединечно или збирно за финансиски средства што не се поединечно значајни. Доколку Штедилницата утврди дека не постои објективен доказ за оштетување за поединечно проценето финансиско средство, било значајно или не, таа го вклучува средството во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и врши збирна проценка на оштетувањето.

Штедилницата врши класификација на активни билансни и вонбилансни побарувања кои не се сметаат за поединечно значајни ставки, на групна основа во портфолио на мали кредити. Нефункционални побарувања не може да се класифицираат во портфолио на мали кредити на групна основа.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу признаениот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на ефективна каматна стапка на финансиското средство. Признаениот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки или загуби.

За целите на збирната проценка на оштетувањето, финансиските средства се групирани врз основа на слични карактеристики на кредитниот ризик (односно врз основа на процес на рангирање при што Штедилницата ги зема предвид видот на средство, индустрискиот сектор, географската локација, видот на кредитното обезбедување, кредитната историја и останати фактори). Овие карактеристики се релевантни за проценка на идните парични текови за групи на такви средства, што претставува индикатор за способноста на должниците да ги платат сите достасани износи во согласност со договорените услови на средствата што се проценуваат.

Во случај на ненаплатливост на кредитот, истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување. Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата. Последователните надоместувања на претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите, во корист на тековните добивки. Доколку, последователно, износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката на исправка на вредност (оштетување на средства). Износот на намалувањето се признава во корист на тековните добивки или загуби.

Сметководствени политики (продолжува)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)

1.2.9 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Штедилницата кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од четири години.

1.2.10 Недвижности и опрема

Материјалните средства се евидентирани по нивната набавна вредност (проценета набавна), намалени за акумулираната депрецијација.

Депрецијацијата се пресметува пропорционално, со цел алокација на набавната вредност на недвижностите и опремата во текот на нивниот проценет век на употреба. Во продолжение е даден проценетиот век на употреба на некои позначајни ставки од недвижности и опрема:

Компјутери	4 години
Возила	4 години
Мебел и канцелариска опрема	4-10 години

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Штедилницата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите останати редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките и загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Добивките и загубите поврзани со оттуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентируваниот износ. Истите се вклучуваат во добивките и загубите во периодот кога настануваат.

1.2.11 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести.

Кога евидентируваниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

1.2.12 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина, сметки кои претставуваат депозити по видување во банка, сметки кај НБРМ и орочени депозити во банки со доспеаност помала од 3 месеца од датумот на набавка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)****Сметководствени политики (продолжува)****1.2.13 Резервирања**

Резервирање се признава кога Штедилницата има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

1.2.14 Донации

Донациите кои во целост се состојат од канцелариска опрема и ситен инвентар, се евидентираат како приход систематски и рационално во текот на употребливиот век на средствата. Добиените донации се третираат како разграничен приход во придружните финансиски извештаи. Приходите од донациите се признаваат во тековните добивки и загуби како останати оперативни приходи.

1.2.15 Надомести за вработените

Штедилницата плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и во двата приватни пензиски фондови. На датумот на известување, не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со законски прописи. Штедилницата нема било каква обврска да обезбеди дополнителни надомести за своите сегашни и поранешни вработени на датумот на известување.

1.2.16 Тековен и одложен данок на добивка

Данокот на добивка, по стапка од 10%, се плаќа на неодбитните ставки за даночни цели корегирани за даночниот кредит, како и на распределената добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица. Нераспределената добивка не се оданочува.

Одложениот данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок на добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок на добивка се задолжува или одобрува во тековните добивки и загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го товарат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира во Извештајот за сеопфатната добивка.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)****Сметководствени политики (продолжува)
Тековен и одложен данок на добивка (продолжува)**

Со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година, Штедилницата нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

1.2.17 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорните одредби.

Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од позајмици, депозити на комитенти и останати обврски.

Позајмици

Позајмиците иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) намалени за направените трошоци на трансакцијата. Позајмиците се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Позајмиците престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Депозити на комитенти

Депозитите на комитенти генерално претставуваат: тековни сметки и орочени депозити на физички лица. Штедилницата ги признава депозитите на комитенти во својот Извештај за финансиската состојба само кога Штедилницата станува странка на договорните одредби на инструментот. Депозитите на комитенти почетно се мерат според нивната објективна вредност, зголемена за трансакционите трошоци кои директно се поврзани со преземањето или издавањето на финансиската обврска. Депозитите на комитенти последователно се мерат според амортизираната набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Депозитите на комитенти престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Останати обврски

Останатите обврски иницијално се признаваат по објективна вредност. Тие последователно се мерат според амортизирана набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Останатите обврски престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

1.2.18 Капитал, резерви и нераспределена добивка**(а) Основачки капитал**

Основачкиот капитал се состои од вложените средства на основачот на Штедилницата.

б) Резерви

Резервите се состојат од законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на нераспределена добивка согласно законската регулатива и одлуките на Раководството на Штедилницата.

в) Нераспределени добивки

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)**

Нераспределните добивки ги вклучуваат нераспределните добивки од тековните како и оние од претходните периоди.

1.2.19 Известување по сегменти

Известувањето според сегментите се врши по деловни активности според оперативни сегменти. Оперативни сегменти на Штедилницата се: работа со население - дадени кредити и примени депозити, работа со финансиски друштва- дадени кредити и орочени депозити и останати значајни оперативни сегменти. Известувањето за концентрација на оперативните активности кон оделни значајни клиенти се врши доколку Штедилницата со тој клиент остварила 10% или повеќе од вкупните приходи или расходи на Штедилницата.

Штедилницата нема секундарни географски сегменти. Штедилницата ги извршува своите оперативни активности во Република Македонија.

1.2.20 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

1.2.21 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Штедилницата на датумот на Извештајот за финансиската состојба (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Општи информации (продолжува)****1.3 Значајни сметководствени проценки**

Штедилницата врши проценки и претпоставки кои влијаат врз објавените износи на средства и обврски во рамките на следната финансиска година. Проценките постојано се предмет на проверка и се базираат на минати искуства и други фактори, вклучувајќи очекувања од идни настани за кои се верува дека се разумни во однос на околностите во кои се јавуваат.

Оштетување на кредити одобрени на комитенти

Штедилницата квартално го проверува своето кредитно портфолио со цел проценка на неговата оштетеност. При одредувањето на потребата за признавање на загуба од оштетување во Извештајот за сеопфатната добивка, Штедилницата проценува дали постојат евидентни докази кои укажуваат на мерливо намалување во проценетите парични текови од кредитното портфолио пред идентификување на намалувањето на ниво на поединечен кредит во рамките на портфолиото на кредити и аванси. Доказите вклучуваат евидентни податоци кои укажуваат на постоење неповолна промена во плаќањата од страна на позајмувачите во групата, или пак податоци на ниво на земја или локални економски услови кои се во корелација со намалувањето на средствата во групата. Раководството употребува проценки базирани на минати искуства поврзани со оштетувањето на средствата со карактеристики на кредитен ризик како и објективни докази на оштетување слични на оние во портфолиото при распоредувањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките кои се користат за проценка на износот и периодот на идните парични текови се проверуваат редовно, со цел намалување на какви било разлики помеѓу проценетите и фактичките загуби.

2 **Управување со ризици**

Оперативните активности на Штедилницата се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со ризиците вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Штедилницата се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Штедилницата.

Политиките на Штедилницата за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи.

Штедилницата редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Штедилницата во согласност со политиките одобрени од страна на Единствениот Содружник. Раководството ги идентификува и проценува ризиците во тесна соработка со оперативните единици на Штедилницата. Единствениот Содружник обезбедува писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се кредитниот ризик, ризикот од каматни стапки во портфолиото на банкарски активности и ризикот од ликвидност.

2.1 **Кредитен ризик**

Штедилницата е изложена на кредитен ризик, што претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. Кредитниот ризик е најзначајниот ризик за оперативните активности на Штедилницата. За таа цел, Раководството на Штедилницата внимателно управува со нејзината изложеност на кредитниот ризик. Кредитната изложеност се јавува кај кредитните активности на Штедилницата.

Штедилницата е изложена на кредитен ризик, што претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. Кредитниот ризик е најзначајниот ризик за оперативните активности на Штедилницата. За таа цел, Раководството на Штедилницата внимателно управува со изложеноста на кредитниот ризик на Штедилницата. Кредитната изложеност се јавува кај кредитните активности на Штедилницата.

Политики за управување со кредитен ризик

За управување со кредитниот ризик, Штедилницата има усвоено политики и процедури и истите се усогласени со Законот за банки и одредбите од релевантната подзаконска регулатива.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)****Кредитен ризик (продолжува)**

Штедилницата ги управува, ограничува и контролира концентрациите на кредитниот ризик во моментот на нивно идентификување, особено во однос на поединечни договорни страни или групи, според обезбедувањето, како и во однос на индустриски сектори.

Штедилницата ги структурира нивоата на превземениот кредитен ризик по пат на одредување лимити на прифатен ризик во врска со еден позајмувач, или група позајмувачи, и на географски и индустриски сегменти. Таквите ризици се следат на обновлива основа и подлежат на годишен или квартален преглед, кога е потребно.

Изложеноста на кредитен ризик исто така се управува преку редовна анализа на способноста на позајмувачите да ги исполнат своите обврски по основ на каматата надоместите/провизиите и главнината.

Проценка на кредитниот ризик

Штедилницата врши класификација на изложености на кредитен ризик на:

- 1) на поединечна основа за ставки кој не влегуваат во групна основа.
- 2) на групна основа дефинирана по портфолио на мали кредити и на групна основа за група на слични финансиски инструменти

Мерењето на кредитниот ризик на Штедилницата се заснова на воспоставени нивоа на рангирање на кредити од А до Д, каде секое ниво носи одреден степен на резервирање од можна загуба од оштетување, односно А 0-10%, Б 10.1-25%, В 25.1-50%, Г 50.1-75% и Д 75.1-100%, соодветно. Овој систем ја зема во предвид, способноста на позајмувачот да ги исполни обврските за исплата на каматата, главнината и надоместите/провизиите соодветниот ризик во дејноста како и соодветните гарантни покритија Штедилницата ја следи својата изложеност на кредитен ризик врз револвинг основа и подлежи на квартални разгледувања.

Кредитен ризик

Сите кредити во Штедилницата се индексирани со Евро за заштита од девалвација.

Кредитите во Штедилницата се наменски или ненаменски.

Штедилницата со Одлука за нов продукт, усвоена од Единствениот Содружник, ги дефинира причините, условите, пазарната цел и начинот на одобрување на кредитот.

Штедилницата врши кредитирање во согласност со Одлука за услови под кои се врши кредитирање, усвоена од Единствениот содружник.

Кредити се одобруваат на кредитобаратели кои можат да докажат дека кредитот:

- ќе придонесе за подобрување на економската и социјалната состојба на кредитобарателот, па со тоа и на заедницата,
- ќе ја зголеми способноста на кредитобарателот да создава или одржува приходи и за лична или фамилијарна финансиска сигурност,
- ќе ја подобри способноста на кредитобарателот да ги управува своите лични, финансиски и физички извори поефикасно.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)****Кредитен ризик (продолжува)**

Кредити се одобруваат на кредитобаратели кои ги исполнуваат следниве критериуми:

- Карактер
- Капацитет
- Капитал
- Залог
- Услови за кредит.

Кредитобарателот може да позајмува од Штедилницата само ако редовно ги има подмирено претходните обврски. Ако кредитобарателот не успеал намерно да ги отплати претходните кредити или ако се наоѓа во фаза на доцнење со отплатата на претходно земен кредит, тој кредитобарател нема да може да добие нов кредит.

При утврдување на уредноста во измирувањето на обврските од страна на клиентот се има предвид:

- 1) кредитната историја на клиентот, преку проверка на неговата способност за сервисирање на обврските спрема Штедилницата или останатите банки и штедилници (доколку клиентот претходно користел кредити или други облици на изложеност на кредитен ризик во Штедилницата или останатите банки и штедилници);
- 2) проценка на веројатноста дали употребата на средствата според договорената намена на кредитот или друг облик на изложеност на кредитен ризик ќе предизвика готовински прилив кај клиентот во обем и динамика што ќе одговара на договорениот начин на отплата на обврските.

При утврдување на квалитетот на обезбедувањето се имаат предвид следните елементи:

- 1) можноста за продажба на обезбедувањето;
- 2) документираноста на обезбедувањето и можноста за негов надзор од страна на Штедилницата;
- 3) можност за присилна наплата на обезбедувањето

Начинот на пресметката на каматата е со принципот на пропорционална метода со дневна пресметка на ниво на 365/366 дена, со примена на методот на ануитетни плаќања, со месечна камата, надомести и главница доспева по определен период од Договорот и со камата/надомести која се плаќа месечно однапред за време на грејс периодот, а по истекот на грејс периодот главницата доспева месечно со примена на методот на ануитетни плаќања се до истекот на временскиот период за кој е одобрен кредитот.

- Каматата се пресметува за период од последната уплата до денот на уплатата
- Одлуката за условите за вршење кредитирање во Штедилницата важи за сите уплатно-исплатни места.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)**

Кредитен ризик (продолжува)

Општи индикатори кои се користат при утврдување загуба поради оштетување врз основа на кредитен ризик се:

- 1) информација за финансиска потешкотија на клиентот;
- 2) ревидирање на кредитната способност на клиентот преку обезбедување на податок за висината на вкупните приходи најмалку еднаш годишно
- 3) информација за непочитување на договорот, вклучително и неплаќање или доцнење на плаќањата на достасаните обврски;
- 4) податоци кои укажуваат дека постои намалување во проценетите идни парични текови за група изложености на кредитен ризик, во споредба со нивното почетно признавање, иако намалувањето не може да се поврзе со поединечна изложеност на кредитен ризик, вклучувајќи:
  - а) негативни промени во платежната способност на клиентите (на пример: зголемен број на задоцнети плаќања); или
  - б) влошување на националните или локалните економски услови кои влијаат на плаќањето на обврските на клиентите (на пример: зголемување на стапката на невработеност во географската област на клиентот, намалување на цените на имотот кој служи како обезбедување, намалување на цената на производот кој го произведуваат односно на услугата што ја даваат клиентите и слично).

Штедилницата е должна да изврши класификација на секоја активна билансна и вонбилансна ставка според степенот на кредитен ризик на кој е изложена како резултат на таа ставка на начин и критериуми согласно Одлуката за управување со кредитен ризик.

Изложеноста на кредитен ризик, која е предмет на класификација од страна на Штедилницата, ги опфаќа активните билансни побарувања врз основа на: достасани и недостасани кредити, нефункционални кредити, депозити кај банки и останати финансиски институции, побарувања врз основа на камати, нефункционална камата, побарувања врз основа на провизии и надомести, останати достасани и нефункционални побарувања, и останати побарувања кои ја изложуваат Штедилницата на кредитен ризик.

Штедилницата нема обврска да врши класификација според изложеноста на кредитен ризик на следниве активни билансни ставки:

- Парични средства, сметки на Штедилницата кај Народна банка, нематеријални средства, недвижностите и опремата, природните богатства, средствата за работа и залихите;
- Ставките кои ја изложуваат Штедилницата на пазарен и/или друг вид ризик, различен од кредитниот ризик - вложувања во хартии од вредност и други финансиски инструменти чувани за тргување, вложувања во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои се мерат по објективна вредност преку Извештајот за сеопфатната добивка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)****Кредитен ризик (продолжува)**

При класификација на изложеноста на кредитен ризик, Штедилницата ги зема во предвид следниве критериуми:

- 1) кредитната способност на клиентот;
- 2) уредност во измирувањето на обврските од страна на клиентот;
- 3) квалитетот на обезбедувањето.

Резервирањето поради оштетување на крајот на годината потекнува од секое поединечно ниво на интерно рангирање како што е тоа претходно објаснето во делот за Мерење на кредитниот ризик.

Политики за оштетување и исправка на вредност / посебна резерва

Штедилницата квартално го проверува своето кредитно портфолио со цел проценка на неговата оштетеност. При одредувањето на потребата за признавање на загуба од оштетување во Извештајот за сеопфатната добивка, Штедилницата проценува дали постојат евидентни докази кои укажуваат на мерливо намалување во проценетите парични текови од кредитното портфолио пред идентификување на намалувањето на ниво на поединечен кредит во рамките на портфолиото на кредити и аванси. Доказите вклучуваат евидентни податоци кои укажуваат на постоење неповолна промена во плаќањата од страна на позајмувачите во групата, или пак податоци на ниво на земја или локални економски услови кои се во корелација со намалувањето на средствата во групата. Раководството употребува проценки базирана на минати искуства поврзани со оштетувањето на средствата со карактеристики на кредитен ризик како и објективни докази на оштетување слични на оние во портфолиото при распоредувањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките кои се користат за проценка на износот и периодот на идните парични текови се проверуваат редовно, со цел намалување на какви било разлики помеѓу проценетите и фактичките загуби.

Износот на исправката на вредност за активните билансни побарувања на поединечна основа се утврдува како разлика помеѓу сметководствената вредност на билансните побарувања и нивната сегашна вредност (% на надоместлив износ). Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на ефективна каматна стапка. Оштетувањето се врши согласно интерни процедури кои се во согласност со важечката законска регулатива.

Износот на исправка на вредност и на посебна резерва за изложености на кредитен ризик на групна основа се одредува со примена на стапки на ненаплаќање за секое одделно портфолио. Оштетувањето се врши согласно интерни процедури кои се во согласност со важечката законска регулатива.

Лимити на кредитна изложеност согласно законските одредби

За управување со ризикот од концентрација на изложеност, Штедилницата има усвоено политики и процедури и истите се усогласени со Законот за банки и одредбите од релевантната подзаконска регулатива.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Штедилницата има воспоставено методологија која опфаќа:

- 1) Мерење на ризикот од концентрација кон поединечни лица;
- 2) Дефинирање и постојано следење на изложеноста по поединечен комитент, по категорија комитенти, по дејност, по вид на обезбедување, финансиски инструмент согласно пропишаните проценти на изложеност во Законот за банки и Одлуката за лимити на изложеност;
- 3) Систем за идентификација на поврзани лица и лица поврзани со Штедилницата;
- 4) Мерење на концентрација во кредитното портфолио;
- 5) Можност за прилагодување на лимитите.

Согласно одредбите на Законот за банки (член 71, став 1), и точка 2 од Одлуката за условите и начинот на работа на Штедилниците максималниот лимит на кредитна изложеност на Штедилницата кон едно лице и со него поврзани лица не смее да биде повисок од 10 % од сопствените средства. Во исто време, изложеноста на Штедилницата кон акционер со квалификувано учество не смее да надмине 5% од сопствените средства на Штедилницата. Максималната изложеност кон лица со посебни права и одговорности на Штедилницата не смее да надмине 3% од сопствените средства на Штедилницата. Понатаму, изложеноста на Штедилницата кон други банки и штедилници не смее да надмине 30% од нејзините сопствени средства.

Со состојба на 31 декември 2011 година, Штедилницата е усогласена со утврдените лимити од Законот за банки.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Анализа на максимална изложеност на кредитен ризик

во илјади Денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	
Сметководствена вредност на изложености за кои е издвоена исправка на вредноста/посебна резерва																			
Сметководствена вредност на поединечно значајни изложености, пред исправката на вредноста и посебната резерва на поединечна основа																			
категија на ризик А	16,241	16,238	115,352	104,958	-	-	-	-	-	7,027	3	3	-	-	-	-	131,596	128,226	
категија на ризик Б	-	-	19,938	27,551	-	-	-	-	-	-	12	6	-	-	-	-	19,950	27,557	
категија на ризик В	-	-	7,137	6,822	-	-	-	-	-	-	5	4	-	-	-	-	7,142	6,826	
категија на ризик Г	-	-	1,561	3,034	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,561	3,034	
категија на ризик Д	-	-	8,030	6,783	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,030	6,783	
	16,241	16,238	152,018	149,148	-	-	-	-	-	7,027	20	13	-	-	-	-	168,279	172,426	
(Исправка на вредноста и посебна резерва на поединечна основа)	(162)	(162)	(18,882)	(18,336)	-	-	-	-	-	(71)	(4)	(1)	-	-	-	-	(19,048)	(18,570)	
Сметководствена вредност на поединечно значајни изложености, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва на поединечна основа	16,079	16,076	133,136	130,812	-	-	-	-	-	6,956	16	12	-	-	-	-	149,231	153,856	

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Анализа на максимална изложеност на кредитен ризик (продолжува)

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	
Недостасани побарувања																			
реструктурирани побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати побарувања	-	-	4,023	5,759	-	-	25,876	18,860	34,070	28,864	-	-	63	-	-	-	64,032	53,483	
<i>Сметководствена вредност на недостасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста/посебна резерва</i>	-	-	4,023	5,759	-	-	25,876	18,860	34,070	28,864	-	-	63	-	-	-	64,032	53,483	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	16,241	16,238	189,900	182,384	-	-	25,876	18,860	34,070	35,891	24	20	63	-	-	-	266,174	253,393	
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	(162)	(162)	(21,005)	(19,955)	-	-	-	-	-	(71)	(4)	(2)	-	-	-	-	(21,171)	(20,190)	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	16,079	16,076	168,895	162,429	-	-	25,876	18,860	34,070	35,820	20	18	63	-	-	-	245,003	233,203	

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик

во илјади Денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
<i>Вредност на обезбед. На кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување:																
- Парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Штедилницата)																
	-	-	5,207	6,788	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,207	6,788
- Државни хартии од вредност																
	-	-	-	-	-	-	25,876	18,860	-	-	-	-	-	-	25,876	18,860
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување																
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63	-	-	63	-
Гаранции од физички лица																
	-	-	308,189	303,391	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	308,189	303,391
Останати видови на обезбедување																
	-	-	7,728	4,967	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,728	4,967
Вкупна вредност на обезб. На кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа																
	-	-	321,124	315,146	-	-	25,876	18,860	-	-	63	-	-	-	347,063	334,006
<i>Вредност на обезбед. На кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа</i>																
- Парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Штедилницата)																
	-	-	2,861	599	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,861	599
Гаранции од физички лица																
	-	-	51,918	59,198	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51,918	59,198
Останати видови на обезбедување																
	-	-	998	1,088	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	998	1,088
Вкупна вредност на обезб. На кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа																
	-	-	55,777	60,885	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55,777	60,885

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Концентрација на кредитниот ризик по географски локација и индустриска гранка

Следната табела дава преглед на изложеноста на Штедилницата на кредитен ризик според евидентираните износи, категоризирани по географски региони со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година (во илјади Денари):

Географска локација	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Република Македонија	16,079	16,076	168,895	162,429	-	-	25,876	18,860	34,070	35,820	20	18	63	-	-	-	245,003	233,203
Земји-членки на Европската унија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Европа (останато)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	16,079	16,076	168,895	162,429	-	-	25,876	18,860	34,070	35,820	20	18	63	-	-	-	245,003	233,203

Индустриски сектори

Следната табела дава преглед на изложеноста на Штедилницата на кредитен ризик според евидентираните износи, категоризирани по индустриски сектори со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година (во илјади Денари):

Индустриска гранка	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Нерезиденти	-	-	20,874	21,209	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	20,876	21,209
Финансии и осигурување	16,079	16,076	-	-	-	-	-	-	30,456	32,540	-	-	63	-	-	-	46,598	48,616
Јавна управа и одбрана; задолжителна социјална заштита	-	-	-	-	-	-	25,876	18,860	3,614	3,280	-	-	-	-	-	-	29,490	22,140
Физички лица	-	-	148,021	141,220	-	-	-	-	-	-	18	18	-	-	-	-	148,039	141,238
Вкупно	16,079	16,076	168,895	162,429	-	-	25,876	18,860	34,070	35,820	20	18	63	-	-	-	245,003	233,203

2.1 Ризик од ликвидност

Ризикот од ликвидност представува веројатност Штедилницата да не може да обезбеди доволно средства за измирување на своите краткорочни обврски во моментот на нивното достасување, или потребните средства да ги обезбеди со многу повисоки трошоци.

За управување со ризикот од ликвидност, Штедилницата има усвоено политики и процедури и истите се усогласени со Законот за банки и одредбите од Одлуката на НБРМ за управување со ризикот од ликвидност.

Основните принципи и стандарди за управување со ризикот од ликвидност се состојат во следното:

- Штедилницата континуирано го идентификува, мери, следи и контролира ризикот од ликвидност, во согласност со природата, обемот и сложеноста на финансиските активности кои ги врши, на начин со кој ќе овозможи непречено, непрекинато и навремено извршување на достасаните обврски.
- Штедилницата врши тестирање на ликвидноста при различни сценарија, со цел да се следи ризикот од ликвидност и да се обезбеди соодветна ликвидносна позиција.
- Штедилницата има воспоставено план за управување со ризикот од ликвидност во вонредни услови, кој меѓу другото, содржи и задолженија за изготвување извештаи со податоци, показатели и други информации кои се неопходни за преземање мерки во случај на ликвидносни кризи, но и за интерно известување во рамки на Штедилницата.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Штедилницата, групирани според нивната достасаност врз основа на преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на доспевање на 31 декември 2011 и 2010. Притоа, износите се презентирани на бруто основа, односно не се земаат во предвид износите на акумулираната амортизација, исправката на вредноста и издвоената посебна резерва. Понатаму, во табелите не е презентирана задолжителната резерва на Штедилницата која се чува на сметката во НБРМ во износ од Денари 3,610 илјади (2010: Денари 3,276 илјади), од причина што истата не е на располагање за користење од страна на Штедилницата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Ризик од ликвидност (продолжува)

	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12мес.	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
31 декември 2011 година							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	30,460	-	-	-	-	-	30,460
Кредити на и побарувања од банки	41	12,200	4,000	-	-	-	16,241
Кредити на и побарувања од комитенти	7,314	11,649	67,294	45,434	55,059	3,837	190,587
Хартии од вредност чувани до доспевање	9,000	17,000	-	-	-	-	26,000
Останати побарувања	210	-	-	-	-	-	210
Вкупно финансиски средства	47,025	40,849	71,294	45,434	55,059	3,837	263,498
Финансиски обврски							
Депозити на комитенти	10,291	12,444	96,986	22,038	5,311	-	147,070
Обврски по кредити	545	508	1,318	1,635	3,643	1,152	8,801
Останати обврски	1,295	-	-	-	-	-	1,295
Вкупно финансиски обврски	12,131	12,952	98,304	23,673	8,954	1,152	157,166
Рочна неусогласеност	34,894	27,897	(27,010)	21,761	46,105	2,685	106,332

	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12мес.	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
31 декември 2010 година							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	27,615	5,000	-	-	-	-	32,615
Кредити на и побарувања од банки	38	12,200	4,000	-	-	-	16,238
Кредити на и побарувања од комитенти	7,980	11,218	47,101	48,156	55,558	-	183,885
Хартии од вредност чувани до доспевање	4,999	9,993	3,990	-	-	-	18,982
Останати побарувања	146	-	-	-	-	-	146
Вкупно финансиски средства	40,778	38,411	68,963	48,156	55,558	-	251,866
Финансиски обврски							
Депозити на комитенти	13,975	21,118	71,320	23,366	1,894	-	131,673
Обврски по кредити	699	616	1,673	1,921	4,449	2,281	11,639
Останати обврски	2,140	-	-	-	-	-	2,140
Вкупно финансиски обврски	16,814	21,734	72,993	25,287	6,343	2,281	145,452
Рочна неусогласеност	23,964	16,677	(4,030)	22,869	49,215	(2,281)	106,414

2.2 Пазарни ризици

Штедилницата е изложена на пазарни ризици кои произлегуваат од изложеноста на Штедилницата на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки. Поради тоа што сите трансакции ги извршува во домашна валута - Денар, Штедилницата не е изложена на флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Штедилницата утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Штедилницата е должна, пред реализирањето на трансакцијата на тргување, да обезбеди дека сите битни услови и елементи на една трансакција се јасни и договорени.

Штедилницата е должна да не извршува трансакции кои не се во согласност со вообичаените услови на пазарите.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)****Пазарни ризици (продолжува)**

Механизми во управување со ризикот на партнери во тргување се:

- 1) Одобрени партнери-Штедилницата врши трансакции само со партнери во тргување одобрени од Единствениот Содружник врз основа на анализата на Комитетот за управување со ликвидносен ризик на Штедилницата;
- 2) Минимум кредитен рејтинг - Штедилницата врши трансакции само со партнери во тргување со добар кредитен рејтинг при што за подолг рок потребен е партнер со подобар кредитен рејтинг.
- 3) Лимити на изложеност спрема еден партнер во тргување - согласно Политиката за управување со ризик од концентрација на изложеност.

Ризик од промена на каматната стапка во портфолиото на банкарски активности

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности претставува ризик од загуба кој произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а кои влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Штедилницата.

За управување со ризикот од промена на каматните стапки, Штедилницата има усвоено политики и процедури и истите се усогласени со Законот за банки и одредбите од релевантната подзаконска регулатива.

Штедилницата воспоставува систем за управување со ризикот на каматна стапка кој произлегува од портфолиото на банкарските активности (во натамошен текст: Ризикот на каматни стапки), кој е соодветен на природата, обемот и сложеноста на активностите на Штедилницата кои влијаат врз нивото на изложеноста на Штедилницата на овој ризик.

Штедилницата го определува нивото на ризикот кој произлегува од промените во каматните стапки, од аспект на влијанието врз билансот на успех и врз висината на каматно чувствителните позиции.

Штедилницата дефинира лимити на изложеноста на ризикот на каматни стапки во портфолиото на банкарските активности, со цел да се намалат загубите, односно да се намалат негативните ефекти врз висината на приходите и на сопствените средства на Штедилницата, притоа имајќи ги предвид и резултатите од извршеното стрес-тестирање.

Штедилницата врши редовно стрес-тестирање на влијанието на големите промени (шокови) во каматните стапки врз добивката и сопствените средства. Стрес-тестирањето (стрес-сценаријата) се темели врз реално најлошите сценарија и ги опфаќа сите материјални извори на ризик од промената на каматните стапки.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12мес.	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно каматоносни средства/ обврски
31 декември 2011 година							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	33,606	-	-	-	-	-	33,606
Кредити на и побарувања од банки	-	12,078	3,960	-	-	-	16,038
Кредити на и побарувања од комитенти	5,711	10,895	51,776	42,312	51,828	3,615	166,137
Вложувања во хартии од вредност	8,996	16,880	-	-	-	-	25,876
	48,313	39,853	55,736	42,312	51,828	3,615	241,657
Финансиски обврски							
Депозити на комитенти	9,144	12,444	96,986	22,038	5,311	-	145,923
Обврски по кредити	516	508	1,318	1,635	3,643	1,152	8,772
	9,660	12,952	98,304	23,673	8,954	1,152	154,695
Нето неусогласеност	38,653	26,901	(42,568)	18,639	42,874	2,463	86,962

	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12мес.	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно каматоносни средства/ обврски
31 декември 2010 година							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	30,257	4,950	-	-	-	-	35,207
Кредити на и побарувања од банки	-	12,078	3,960	-	-	-	16,038
Кредити на и побарувања од комитенти	6,221	10,499	44,328	45,148	52,621	-	158,817
Хартии од вредност чувани до доспевање	4,996	9,920	3,944	-	-	-	18,860
	41,474	37,447	52,232	45,148	52,621	-	228,922
Финансиски обврски							
Депозити на комитенти	12,781	21,118	71,320	23,366	1,894	-	130,479
Обврски по кредити	660	616	1,673	1,921	4,449	2,281	11,600
	13,441	21,734	72,993	25,287	6,343	2,281	142,079
Нето неусогласеност	28,033	15,713	(20,761)	19,861	46,278	(2,281)	86,843

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Анализа на сензитивноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/Загуба во илјади Денари	Сопствени средства во илјади Денари	Актива пондерирана според ризици во илјади Денари	Стапка на адекватност на капиталот во %
2011				
Износ пред анализи на чувствителност/ стрес тестови (31.12.2011)	266	89,342	157,725	57%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс	9,294	98,636	214,591	46%
-сценарио 1 (зголемување на кредитите во В,Г,Д за 10%)	(1,280)	97,356	213,313	46%
-сценарио 2 (зголемување на кредитите во В,Г,Д за 30%)	(3,841)	94,795	210,752	45%
-сценарио 3 (зголемување на кредитите во В,Г,Д за 50%)	(6,402)	92,234	208,191	44%
Ризик од промена на каматните стапки (намалување на каматните стапки)				
-сценарио 1 (намалување за 2%)	(2,722)	86,620	157,725	55%
-сценарио 2 (намалување за 5%)	(6,799)	82,543	157,725	52%

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Анализа на сензитивноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжува)

	Добивка/Загуба во илјади Денари	Сопствени средства во илјади Денари	Актива пондерирана според ризици во илјади Денари	Стапка на адекватност на капиталот во %
2010				
Износ пред анализи на чувствителност/ стрес тестови (31.12.2010)	531	88,811	160,395	55%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс	9,962	98,773	215,227	46%
-сценарио 1 (зголемување на кредитите во В,Г,Д за 10%)	(1,243)	97,530	213,984	46%
-сценарио 2 (зголемување на кредитите во В,Г,Д за 30%)	(3,730)	95,043	211,497	45%
-сценарио 3 (зголемување на кредитите во В,Г,Д за 50%)	(6,215)	92,557	209,011	44%
Ризик од промена на каматните стапки (намалување на каматните стапки)				
-сценарио 1 (намалување за 2%)	(2,867)	85,944	160,395	54%
-сценарио 2 (намалување за 5%)	(7,165)	81,646	160,395	51%

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Анализа на ризикот од промена на камтните стапки на финансиските средства и обврски (без хартии од вредност)

А. Анализа на сензитивноста на промени на каматните стапки

Промени на економската вредност на портфолиото на банкарски активности на 31 декември 2011 година

	Позиција	Валута	Износ
1.1	Нето пондерирана позиција за валута МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	3,196
1.2	Нето пондерирана позиција за валута ЕУР ДК (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР ДК	(481)
	Вкупна пондерирана вредност- промена на економската вредност на портфолиото на банкарски активности (1.1+1.2+...)		2,715
2	Сопствени средства		89,342
4	Вкупна пондерирана вредност/ сопствени средства (2/3*100)		3.04%

Changes of economic values of the portfolio from bank activities at 31 December 2010

	Позиција	Валута	Износ
1.1	Нето пондерирана позиција за валута МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	3,499
1.2	Нето пондерирана позиција за валута ЕУР ДК (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР ДК	(636)
	Вкупна пондерирана вредност- промена на економската вредност на портфолиото на банкарски активности (1.1+1.2+...)		2,863
2	Сопствени средства		88,811
4	Вкупна пондерирана вредност/ сопствени средства (2/3*100)		3.22%

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Валутен ризик

Штедилницата е изложена на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Следните табели ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Штедилницата на 31 декември 2011 и 2010 година (во илјади Денари).

31 декември 2011 година	МКД	ЕУР	УСД	Останати валути	Вкупно
Монетарни средства					
Парични средства и парични еквиваленти	34,070	-	-	-	34,070
Кредити на и побарувања од банки	16,079	-	-	-	16,079
Кредити на и побарувања од комитенти	168,895	-	-	-	168,895
Хартии од вредност чувани до доспевање	25,876	-	-	-	25,876
Останати побарувања	210	-	-	-	210
Вкупно монетарни средства	245,130	-	-	-	245,130
Монетарни обврски					
Депозити на комитенти	147,070	-	-	-	147,070
Обврски по кредити	8,801	-	-	-	8,801
Останати обврски	1,295	-	-	-	1,295
Вкупно монетарни обврски	157,166	-	-	-	157,166
Нето позиција	87,964	-	-	-	87,964
31 декември 2010 година					
Монетарни средства					
Парични средства и парични еквиваленти	35,820	-	-	-	35,820
Кредити на и побарувања од банки	16,076	-	-	-	16,076
Кредити на и побарувања од комитенти	162,429	-	-	-	162,429
Хартии од вредност чувани до доспевање	18,860	-	-	-	18,860
Останати побарувања	146	-	-	-	146
Вкупно монетарни средства	233,331	-	-	-	233,331
Монетарни обврски					
Депозити на комитенти	131,673	-	-	-	131,673
Обврски по кредити	11,639	-	-	-	11,639
Останати обврски	2,140	-	-	-	2,140
Вкупно монетарни обврски	145,452	-	-	-	145,452
Нето позиција	87,879	-	-	-	87,879

3 **Управување со капиталот**

При управување со сопствениот капитал, Штедилницата се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со капиталот поставени од страна на регулаторот,
- Заштита на способноста на Штедилницата да продолжи со своето деловно работење во континуитет, и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите оперативни активности.

Раководството на Штедилницата ја следи адекватноста на капиталот и употребата на сопствените средства на дневна основа, преку употреба на техники базирани на начелата поставени од страна на Базелскиот комитет, а имплементирани за супервизорски потреби од страна на Народната Банка на Република Македонија. Потребните информации се поднесуваат до надлежниот орган на квартална основа.

Адекватност на капиталот

Со состојба на 31 декември 2011 година, политиките и процедурите на Штедилницата се засноваат на законската и подзаконската регулатива издадена од страна на Народната Банка на Република Македонија. Штедилницата постојано ја одржува стапката на адекватност над пропишаните лимити од Законот за банки и релевантната подзаконска регулатива. Штедилницата има политика за одржување на адекватноста на капиталот.

За следење на адекватноста на капиталот, Штедилницата користи критериуми одредени со Базелската Спогодба (баран минимум од 8.00%). На 31 декември 2011 година, сопствените средства на Штедилницата, дефинирани во соодветните одредби на Законот за банки и Методологијата на НБРМ, изнесуваат 89,342 илјади Денари (2010: 88,811 илјади Денари), додека стапката на адекватност на капиталот, базиран на меѓународен ризик изнесува 57%% (2010: 55%), што е во согласност со бараниот претходно цитиран минимум.

Коефициентот за адекватност на капитал се добива како однос помеѓу сопствените средства на Штедилницата и збирот од активата пондерирана според кредитниот ризик и активата пондерирана според валутниот ризик.

Табелата подолу претставува сумарен преглед на сопствените средства и коефициентот на адекватност на капиталот на Штедилницата за годините што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010 година, а кој се однесува на барањата согласно регулативата на Народна Банка на Република Македонија. Согласно со тековната законска регулатива, вкупните штедни влогови не може да го надминуваат повеќе од два пати износот на сопствените средства. На 31 декември 2011 и 2010 година, Штедилницата го усогласи својот максимум на заштеди согласно одлуките на НБРМ.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со капиталот (продолжува)

Адекватност на капиталот(продолжува)

Во илјади Денари

Ред . Бр.	Опис	31 декември 2011	31 декември 2010
И	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК		
1	Билансна актива пондерирана според кредитниот ризик	157,725	160,395
2	Вонбилансна актива пондерирана според кредитниот ризик	-	-
3	Актива пондерирана според кредитниот ризик (1+2)	157,725	160,395
4	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	12,618	12,832
ИИ	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
5	Агрегатна девизна позиција	-	-
6	Нето-позиција во злато	-	-
7	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	-	-
8	Актива пондерирана според валутниот ризик	-	-
ИИИ	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИ РИЗИЦИ		
9	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
10	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (10.1+10.2+10.3+10.4+10.5+10.6+10.7+10.8)	-	-
10.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
10.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
10.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички хартии од вредност	-	-
10.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички хартии од вредност	-	-
10.5	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
10.6	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	-	-
10.7	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
10.8	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
11	Капитал потребен за покривање на другите ризици (9+10)	-	-
12	Актива пондерирана според други ризици	-	-
ИВ	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ (3+8+12)	157,725	160,395
13	Капитал потребен за покривање на ризиците	12,618	12,832
В	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	89,342	88,811
ВИ	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (В/ИВ)	0.57	0.55

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со капиталот (продолжува)

Адекватност на капиталот(продолжува)

Ред. Бр.	ОПИС	31 декември 2011	31 декември 2010
1	Уплатени и запишани обични и некумулативни приоритетни акции и премија по овие акции	75,607	75,607
1.1	Номинална вредност	75,607	75,607
1.1.1	Номинална вредност на обични акции	75,607	75,607
1.1.2	Номинална вредност на некумулативни приоритетни акции	-	-
1.2	Премија	-	-
1.2.1	Премија од обични акции	-	-
1.2.2	Премија од некумулативни приоритетни акции	-	-
2	Резерви и задржана добивка или загуба	13,735	13,204
2.1	Резервен фонд	13,735	13,204
2.2	Задржана добивка	-	-
2.3	Акумулирана загуба од претходни години	-	-
2.4	Тековна добивка	-	-
	Нереализирана загуба од сопственички хартии од вредност	-	-
2.5	расположливи за продажба	-	-
3	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3.1	Малцинско учество	-	-
3.2	Резерви од курсни разлики	-	-
3.3	Останати разлики	-	-
4	Одбитни ставки	-	-
4.1	Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
4.2	Сопствени средства	-	-
	Нематеријални средства, вклучувајќи го ревалоризацискиот	-	-
4.3	вишок остварен врз основа на овие средства	-	-
4.4	Нето-негативни ревалоризациски резерви	-	-
	Разлика меѓу висината на потребните посебни резерви за	-	-
4.5	потенцијални загуби и издвоените посебни резерви	-	-
	Износ на неиздвоена исправка на вредност и посебна резерва	-	-
4.6	како резултат на сметководствено доцнење	-	-
	Обични акции, резерви и задржана добивка и одбитни	89,342	88,811
5	ставки		
	Износ на останати позиции кои можат да се вклучат во	-	-
6	основниот капитал	-	-
И	ОСНОВЕН КАПИТАЛ	89,342	88,811

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со капиталот (продолжува)

Адекватност на капиталот(продолжува)

Дополнителен капитал I				
7	Уплатени и запишани обични и кумулативни приоритетни акции и премијата по овие акции	-	-	
7.1	Номинална вредност	-	-	
7.2	Премија	-	-	
8	Ревалоризациски резерви	-	-	
9	Хибридни капитални инструменти	-	-	
10	Субординирани инструменти	-	-	
11	Износ на субординирани инструменти кои можат да бидат дел од дополнителниот капитал I	-	-	
II	ДОПОЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ I	-	-	
Одбитни ставки од основен капитал и дополнителен капитал I			-	-
12	Вложувања во капитал на други банки или финансиски институции кои изнесуваат над 10% од капиталот на тие институции (освен институциите од реден бр. 15)	-	-	
13	Вложувања во субординирани и хибридни капитални инструменти и други инструменти на институциите од реден бр. 12	-	-	
14	Агрегатен износ на вложувања во капиталот, субординираните и хибридни инструменти и други инструменти кој надминува 10% од (I+II)	-	-	
15	Директни вложувања во капиталот на друштва за осигурување и реосигурување и на друштва за управување со пензиски фондови	-	-	
16	Вложувања во финансиски инструменти издадени од друштва за осигурување и реосигурување и на друштва за управување со пензиски фондови	-	-	
17	Износ на надминување на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-	
18	Позиции како резултат на консолидација (негативни износи)	-	-	
III	ОДБИТНИ СТАВКИ	-	-	
IV	Основен капитал по одбитни ставки	89,342	88,811	
V	Дополнителен капитал I по одбитни ставки	-	-	
Дополнителен капитал II			-	
19	Субординирани инструменти од дополнителен капитал II	-	-	
20	Дополнителен капитал I и II	-	-	
21	Дозволен износ на дополнителен капитал I и II	-	-	
21.1	Дополнителен капитал I	-	-	
21.2	Дополнителен капитал II	-	-	
22	Вишок на основен капитал	76,724	75,979	
22.1	Вишок на основен капитал (150%)	115,086	113,969	
22.2	Вишок на основен капитал (250%)	191,810	189,949	
VI	Дозволен износ на дополнителен капитал II	-	-	
Сопствени средства			-	
VII	Основен капитал	89,342	88,811	
VIII	Дополнителен капитал I	-	-	
IX	Дополнителен капитал II	-	-	
X	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	89,342	88,811	

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на проценките направени од Раководството, зависно од видот на средството или обврската.

5.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Во согласност со МСФИ 7, Штедилницата ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година, во Извештајот за финансиската состојба Штедилницата нема финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност.

5.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу (во илјади Денари):

	31 декември 2011		31 декември 2010	
	Сметковод- ствена вредност	Објективна вредност	Сметковод- ствена вредност	Објективна вредност
Средства				
Парични средства и парични еквиваленти	34,070	34,070	35,820	35,820
Кредити на и побарувања од банки	16,079	16,079	16,076	16,076
Кредити на и побарувања од комитенти	168,895	168,895	162,429	162,429
Хартии од вредност кои се чуваат до достасување	25,876	25,876	18,860	18,860
Останати побарувања	210	210	146	146
	245,130	245,130	233,331	233,331
Обврски				
Депозити на комитенти	147,070	147,070	131,673	131,673
Обврски по кредити	8,801	8,801	11,639	11,639
Останати обврски	1,295	1,295	2,140	2,140
	157,166	157,166	145,452	145,452

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Проценка на објективната вредност (продолжува)**

**Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност (продолжува)
*Парични средства и парични еквиваленти***

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на достасување.

Кредити и побарувањата на банки и комитенти

Кредитите и побарувањата на банки и комитенти се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност.

Вложувања во хартии од вредност

Објективната вредност на вложувањата во финансиските средства кои се чуваат до доспевање е нивната сметководствена вредност со оглед на тоа што нивната сметководствена вредност е утврдена врз основа на дисконтираните парични текови.

Останати побарувања

Објективната вредност на останатите побарувања соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Депозити и обврски по кредити

Проценетата објективна вредност на депозитите по видување, вклучувајќи ги и некаматносните депозити претставува износ кој треба да се исплати по видување. Објективната вредност на орочените депозити со променливи каматни стапки е нивната сметководствена вредност на денот на изготвувањето на Извештајот за финансиската состојба. Сметководствената вредност на обврските по кредити соодветствува на нивната објективна вредност.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

6 Приходи и расходи од камата

Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти

	2011	2010
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	1,367	1,461
Кредити и побарувања од банки	757	1,308
Кредити и побарувања на комитенти	29,362	31,578
Вложувања во хартии од вредност	998	1,418
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(121)	(280)
Наплатени претходно отпишани камати	1,954	1,567
	34,317	37,052
Расходи за камата		
Депозити на комитенти	10,454	11,418
Обврски по кредити	129	169
	10,583	11,587
Нето приходи од камата	23,734	25,465

Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	2011	2010
Приходи од камата		
Домаќинства	29,362	31,578
Банки	2,124	2,769
Држава	998	1,418
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(121)	(280)
Наплатени претходно отпишани камати	1,954	1,567
	34,317	37,052
Расходи за камата		
Домаќинства	10,454	11,418
Банки	129	169
Останати финансиски друштва (небанкарски)	-	-
	10,583	11,587
Нето приходи од камата	23,734	25,465

7 Приходи и расходи од провизии и надомести

Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските инструменти

	2011	2010
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање и побарувања на комитенти	1,572	1,519
	1,572	1,519
Расходи од провизии и надомести		
Платен промет		
- во земјата	300	323
- со странство	-	-
Акредитиви и гаранции	34	-
Откуп на државни записи	82	51
Провизија НБРМ	-	3
	416	377
Нето приходи од провизии и надомести	1,156	1,142

Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести според секторот

	2011	2010
Приходи од провизии и надомести		
Домаќинства	1,572	1,519
	1,572	1,519
Расходи од провизии и надомести		
Банки	382	374
Нерезиденти	34	-
Држава	-	3
	416	377
Нето приходи од провизии и надомести	1,156	1,142

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

8 Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

	2011	2010
Реализирани приходи/(расходи) од курсни разлики, на нето-основа	1	244
Нереализирани приходи/(расходи) од курсни разлики, на нето-основа		
- курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства на нето основа	(1)	(92)
	-	152

9 Останати оперативни приходи

	2011	2010
Приходи од сомнителни спорни побарувања по провизии	303	265
Приходи од добиени судски спорови	222	20
Останати резервирања (Белешка 25)	80	45
Приходи од наплатени штети од осигурување	71	-
Приходи од предвремено раскинување на штедни влогови	43	119
Приходи од амортизација на донации (Белешка 26)	33	34
Приходи од наем	9	19
Капитална добивка од продажба на недвижности и опрема	-	74
Останати приходи	74	18
	835	594

10 Расходи од оштетување, нето

	2011	2010
Расход / (приход) за годината, нето:		
Парични средства и парични еквиваленти (Белешка 15)	(71)	32
Кредити на и побарувања од банки (Белешка 16)	-	(61)
Кредити на и побарувања од комитенти (Белешка 17)	1,050	2,196
Останати побарувања (Белешка 19)	2	(4)
	981	2,163

11 Трошоци за вработените

	2011	2010
Краткорочни користи за вработените		
- Нето плати	8,890	8,322
- Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	2,913	2,820
- Трошоци за привремено вработување	-	131
- Хранарина и превоз	-	17
- Регрес за вработените според колективен договор	-	249
- Семинари и обуки	12	38
- Останато	19	36
	11,834	11,613

12 Амортизација и депрецијација

	2011	2010
Амортизација на нематеријални средства		
Софтвер	403	256
	403	256
Депрецијација на недвижности и опрема		
Транспортни средства	9	5
Мебел и канцелариска опрема	368	468
Останата опрема	42	42
	419	515
	822	771

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

13 Останати оперативни расходи

	2011	2010
Материјали и услуги	5,165	6,569
Административни и трошоци за маркетинг	2,385	1,100
Трошоци за кирии	2,249	2,260
Премии за осигурување на депозитите	992	995
Премии за осигурување на имотот и на вработените	235	273
Останати даноци и придонеси	222	215
Трошоци за судски спорови	210	319
Останати резервирања, нето	-	282
Останато	133	96
	11,591	12,109

14 Даночен расход

	2011	2010
Тековен даночен расход	(231)	(166)
Одложен даночен расход	-	-
	(231)	(166)

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот даночен расход во Извештајот за сеопфатната добивка за годините кои што завршуваат на 31 декември 2011 и 2010 година:

	2011	2010
Непризнаени расходи за даночни цели од тековната година	2,315	1,662
Даночен кредит за расходи со одложено признавање	-	-
	2,315	1,662
Данок по даночна стапка од 10% (2010: 10%)	231	166
	231	166

15 Парични средства и парични еквиваленти

	2011	2010
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	29,996	25,002
Сметка и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута	3,610	3,276
Парични средства во благајна	459	581
Орочени депозити со период на доспевање до три месеци	-	7,000
Побарувања врз основа на камати	5	32
Намалено за: исправка на вредноста	-	(71)
	34,070	35,820

	2011	2010
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	71	39
Исправка/(ослободување на исправката) на вредноста за год., нето (Белешка 10)	(71)	32
Состојба на 31 декември	-	71

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

16 Кредити на и побарувања од банки

	2011		2010	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Орочени депозити во домашни банки, со период на доспевање над три месеци	16,200	-	16,200	-
Побарувања врз основа на камати	41	-	38	-
	16,241	-	16,238	-
Намалено за: исправка на вредноста	(162)	-	(162)	-
	16,079	-	16,076	-

	2011	2010
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	162	223
Исправка/(ослободување на исправката) на вредноста за год., нето (Белешка 10)	-	(61)
Состојба на 31 декември	162	162

17 Кредити на и побарувања од комитенти

Структура на кредитите и побарувањата од комитенти според видот на должникот

	2011		2010	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Домаќинства				
- побарувања по главница				
потро шувачки кредити	15,109	150,276	24,317	133,558
други кредити	1,039	22,449	1,781	21,617
- побарувања врз основа на камати	1,027	-	1,111	-
Тековна достасаност	56,429	(56,429)	52,089	(52,089)
	73,604	116,296	79,298	103,086
Намалено за: исправка на вредноста	(4,736)	(16,269)	(14,009)	(5,946)
	68,868	100,027	65,289	97,140

Со состојба на 31 декември 2011 година, нефункционалните кредити вклучени во кредитите и побарувањата по комитенти изнесуваат 12,182 илјади Денари (2010: 13,872 илјади Денари). Непризнаената камата и останатите поврзани трошоци по овие кредити изнесуваат 1,930 илјади Денари (2010: 1,667 илјади Денари).

	2011	2010
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	19,955	17,759
Исправка/(ослободување на исправката) на вредноста за год., нето (Белешка 10)	1,050	2,196
Состојба на 31 декември	21,005	19,955

Структура на кредитите и побарувањата од комитенти според видот на обезбедувањето

	2011	2010
Првокласни инструменти за обезбедување		
- Парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Штедилницата)	6,787	5,765
Гаранции од физички лица	154,073	151,302
Останати видови обезбедување	8,035	5,362
Необезбедени	-	-
	168,895	162,429

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

18 Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

	2011	2010
<i>Некотирани должнички хартии од вредност</i>		
Државни записи	25,876	18,860
	25,876	18,860

Државните записи се издадени од Министерство за финансии на РМ со рок на доспевање до 3 месеци (2010: 12 месеци рок на доспевање) и годишна каматна стапка од 4.20% (2010: 4.40% до 4.70%).

19 Останати побарувања

	2011	2010
Однапред платени трошоци	89	94
Материјали	52	57
Побарувања за провизии и надомести	24	20
Побарувања за штети од осигурителни друштва	63	-
Останато	123	126
	351	297
Намалено за: исправка на вредноста	(4)	(2)
	347	295

	2011	2010
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	2	6
Исправка/(ослободување на исправката) на вредноста за год., нето (Белешка 10)	2	(4)
Состојба на 31 декември	4	2

20 Нематеријални средства

На ден 31 декември 2011 година, нематеријалните средства во целост се состојат од купен софтвер од надворешни добавувачи. Промените во евидентираната вредност за разгледуваните периоди е како што следи:

	Вкупно
Набавна вредност	
на 1 јануари 2010	1,356
Зголемувања	700
На 31 декември 2010	2,056
на 1 јануари 2011	2,056
Зголемувања	437
На 31 декември 2011	2,493
Акумулирана амортизација	
на 1 јануари 2010	766
Амортизација за годината	256
На 31 декември 2010	1,022
На 31 декември 2011	1,022
Амортизација за годината	403
На 31 декември 2011	1,425
Сегашна сметководствена вредност	
На 1 јануари 2010	590
На 31 декември 2010	1,034
На 31 декември 2011	1,068

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

21 Недвижности и опрема

	Транспортни средства	Мебел и канцелар. опрема	Останата опрема	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2010	2,020	5,995	416	8,431
Зголемувања	37	77	-	114
(Оттуѓување и расходување)	(391)	(229)	-	(620)
На 31 декември 2010	1,666	5,843	416	7,925
На 1 јануари 2011	1,666	5,843	416	7,925
Зголемувања	-	539	-	539
(Оттуѓување и расходување)	-	(347)	-	(347)
На 31 декември 2011	1,666	6,035	416	8,117
Акумулирана депрецијација				
На 1 јануари 2010	2,020	5,104	259	7,383
депрецијација за годината	5	468	42	515
(Оттуѓување и расходување)	(391)	(229)	-	(620)
На 31 декември 2010	1,634	5,343	301	7,278
На 1 јануари 2011	1,634	5,343	301	7,278
Депрецијација за годината	9	368	42	419
(Оттуѓување и расходување)	-	(347)	-	(347)
На 31 декември 2011	1,643	5,364	343	7,350
Сегашна сметководствена вредност				
На 1 јануари 2010	-	891	157	1,048
На 31 декември 2010	32	500	115	647
На 31 декември 2011	23	671	73	767

Со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година, сите недвижности и опрема се во сопственост на Штедилницата. Штедилницата нема оптоварувања врз недвижностите и опремата.

22 Тековни и одложени даночни средства и обврски

	2011	2010
Тековни побарувања од данок на добивка	-	39
Тековни обврски за данок од добивка	56	-
	56	39

23 Депозити на комитенти

	2011		2010	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Домаќинства				
- Депозити по видување	2,889	-	2,457	-
- Орочени депозити	35,965	87,129	42,595	64,419
- Ограничени депозити	2,002	17,938	3,061	17,947
- Обврски врз основа на камати за депозити	1,147	-	1,194	-
	42,003	105,067	49,307	82,366
Тековна достасаност	77,718	(77,718)	57,106	(57,106)
	119,721	27,349	106,413	25,260

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

24 Обврски по кредити

Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на давателот

Држава	2011		2010	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Обврски по кредити	4	8,768	38	11,562
Обврски врз основа на камати	29	-	39	-
	33	8,768	77	11,562
			-	-
Тековна достасаност	2,338	(2,338)	2,911	(2,911)
	2,371	6,430	2,988	8,651

Домашни извори:	2011		2010	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
МБПР	29	8,768	39	11,562
Комерцијална Банка АД, Скопје	4	-	38	-
	33	8,768	77	11,562
Тековна достасаност	2,338	(2,338)	2,911	(2,911)
	2,371	6,430	2,988	8,651

На 29 декември 2003 година, Штедилницата склучи Договор за рамковен комисионен кредит во износ од Еур 200,000 со Шпаркасе Банка АД, Скопје за пласман на средствата од кредитната линија на ИФАД - 2 за поддршка на земјоделието во Република Македонија (МБПР), под следниве услови:

- Рок на враќање според кумулативните амортизациони планови,
- Камата од 1.3% годишно.

25 Посебна резерва и резервирања

	Посебна рез. за вонбил. кредит. излож.	Резер. за пот. обврски врз основа на судски спорови		Резер. за пензиите и за други користи за вработени	Резер. за преструпувања	Резер. за неповолните договори	Останат и резер.	Вкупно
		рез. за обврски врз основа на судски спорови	рез. за пензиите и за други користи за вработени					
Состојба на 1 јануари 2010	-	-	-	-	-	-	-	-
дополнителни резервирања во текот на годината (ослободување на резервирањата во текот на годината)(Белешка 9)	-	-	-	-	-	-	327	327
Состојба на 31 декември 2010	-	-	-	-	-	-	282	282
Состојба на 1 јануари 2011	-	-	-	-	-	-	282	282
дополнителни резервирања во текот на годината (ослободување на резервирањата во текот на годината)(Белешка 9)	-	-	-	-	-	-	(80)	(80)
Состојба на 31 декември 2011	-	-	-	-	-	-	202	202

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

26 Останати обврски

	2011	2010
Краткорочни обврски кон вработените	952	1,545
Обврски кон добавувачите	240	267
Уплати за судски спорови	42	236
Обврски за разграничени подршки	39	72
Обврски за провизиите и надомести	17	-
Разграничени приходи (Белешка 9)	31	52
Останато	44	92
	1,365	2,264

27 Запишан капитал

Име на акционер	во илјади Денари		2011	во % 2010
	2011 Запишан капитал (номинална брдност)	2010 Запишан капитал (номинална брдност)		
ЗГ ФУЛМ Скопје	75,607	75,607	100%	100%
Вкупно	75,607	75,607	100%	100%

28 Потенцијални и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2011 година не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Штедилницата редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на судски спорови и евентуални побарувања против Штедилницата кои би можеле да се појават во иднина. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, Раководството на Штедилницата верува дека истите нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Штедилницата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Штедилницата не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на датумот на Извештајот за финансиската состојба кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2011 година
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

29 Трансакции со поврзаните страни

Во согласност со Законот за Банки како поврзани страни со Штедилницата се: лица со посебни права и одговорности во Штедилницата и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Штедилницата (директно или индиректно поседување на најмалку 5% од вкупниот број на акции или од издадените акции со право на глас во Штедилницата или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Штедилницата) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Штедилницата и други лица со кои Штедилницата има блиски врски.

Со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2011 и 2010 година, Штедилницата нема салда и трансакции со поврзаните страни, освен трансакции со Клучниот раководен кадар.

Трансакциите на Штедилницата со Клучниот раководен кадар на Штедилницата и со него поврзани страни со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2011 и 2010 година, се како што следи:

	2011	2010
Краткорочни користи за вработените	4,122	3,850
Останато	497	819
Вкупно	4,619	4,669

30 Пензиски планови

Штедилницата нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2011 и 2010 година.

31 Настани по датумот на известување

По 31 декември 2011 година - настани по датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Grant Thornton

An instinct for growth™

www.grant-thornton.com.mk